

Ombudsman

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr 10403.../...2.6.NOV.2013

RECOMANDAREA
nr. 16 din 26 noiembrie 2013

cu privire la respectarea art.22 din Constituție - dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

Prin petiția înregistrată cu nr. 7357 din 30.08.2013, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de persoana privată de libertate (ppl) Mozoc Nicolae Minodor, aflată în detenție la Penitenciarul Colibași, în privința agresiunilor fizice la care ar fi fost supusă de colegii de cameră și de personalul grupei de intervenție SASS.

În legătură cu aspectele sesizate, Biroul Teritorial Pitești a desfășurat o anchetă la Penitenciarul Colibași din județul Argeș, în data de 03.10.2013, din care s-au desprins mai multe concluzii și au rezultat ca necesare următoarele măsuri:

1. Reevaluarea mijloacelor de constrângere în funcție de instabilitatea comportamental-psihologică

(Ppl) Mozoc Nicolae Minodor este condamnată la o pedeapsă cu închisoarea de 5 ani și 6 luni pentru infracțiunea de furt calificat, faptă prevăzută și pedespsită de art. 209 Cod Penal. A fost inclusă în regimul de maximă siguranță, începând cu data de 09.02.2010, când se afla în Penitenciarul Craiova. Deși evaluarea psihologică inițială demonstrează „o personalitate cu tendințe de instabilitate emoțională și comportamentală, centrată pe valori și conduite de natură deviantă infracțională, cu potențial de ostilitate în situații frustrante”, după ce a fost transferată în Penitenciarul Colibași s-a decis menținerea persoanei private de libertate în regimul de maximă siguranță. Decizia a contribuit la alterarea comportamentului său și l-a determinat să adopte și să mențină o conduită deviantă, agresivă, autoagresivă, ostilă care a culminat, în noaptea de 22/23 februarie 2013, cu o tentativă de suicid prin spânzurare.

Audierea persoanei private de libertate a relevat faptul că Mozoc Nicolae Minodor dorește să-și revadă rudele și să afle vești despre copiii săi iar sancțiunile prin care i s-a restricționat și chiar îngrădit dreptul la vizite îl afectează emoțional.

Conform datelor din fișa de caracterizare, (ppl) Mozoc Nicolae Minodor a comis, în intervalul 03.05.2010-27.08.2013, **29 de abateri disciplinare** pentru care a fost sancționat în temeiul art. 71 lit. a), d), f) și e) din Legea 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (de ex. lovire de cadre, atitudine necuviincioasă față de cadre, nerespectarea regulamentului de ordine interioară, autoagresiune, ingerare de medicamente, ș.a.). Ulterior, unele fapte au fost încadrate, potrivit legii penale, în infracțiuni dispunându-se condamnarea prin sentințe penale definitive.

Acest tip de comportament l-a determinat pe directorul Penitenciarului Colibași să dispună ca persoana privată de libertate să participe la programele educaționale derulate în centrul de detenție **purtând dispozitiv de imobilizare cu lanțuri și cătușe.**

De altfel, la dispoziția directorului de penitenciar, (ppl) Mozoc Nicolae Minodor a fost prezentat reprezentanților instituției **Avocatul Poporului, imobilizat în dispozitiv cu lanțuri și cătușe. Pentru a avea un dialog nerepresiv**, la solicitarea experților, a fost descătușat și audiat fără dispozitiv de siguranță, într-un birou din corpul de clădire destinat regimului de maximă siguranță, în prezența directorului de penitenciar.

Concluzie: Întrucât (ppl) Mozoc Nicolae Minodor manifestă o personalitate cu tendințe de instabilitate emoțională și comportamentală, imobilizarea temporară trebuie precedată de o reevaluare temeinică și echilibrată a factorilor de risc și a caracterului excepțional al situațiilor care o determină, conform art. 37 alin. (2) și (3) din Legea nr. 275/2006. *Încurajarea reluării/menținerii legăturii cu copiii săi ar putea contribui la echilibrarea psiho-emoțională.*

2. Asigurarea confidențialității datelor privind starea de sănătate

Evaluarea medicală indică faptul că, în prezent, (ppl) Mozoc Nicolae suferă de afecțiuni psihice și primește medicație psihotropă. Deținutul este prezentat săptămânal la cabinetul medical, iar tratamentul psihotrop îl primește zilnic, în camera de detenție. Medicația pentru bolile cronice i se distribuie pentru o perioadă de 7 zile ca să și-o administreze singur. **Aceasta este o decizie care necesită reevaluare prin riscurile pe care le incumbă.**

Pe parcursul anchetei, (ppl) Mozoc Nicolae Minodor a precizat că suferă de „tulburare de personalitate” iar, în discuții, a lăsat să se înțeleagă că despre această afecțiune cunosc și ceilalți deținuți din camera de detenție. Afirmația se confirmă în declarația dată de persoana privată de libertate (ppl) Constantinescu Marius, la data de 27.07.2013, în care susține că „l-a lovit fiindcă nu-și lua tratamentul neuroleptic pentru că îl vindea”.

Printre documentele cercetate în timpul anchetei nu a fost identificat un consimțământ explicit sau scris al (ppl) Mozoc Nicolae Minodor cu privire la furnizarea de informații privind starea sa de sănătate. În schimb există alte persoane private de libertate aflate în aceeași cameră de detenție cu (ppl) Mozoc Nicolae Minodor care fac referiri explicite, în declarațiile lor, la tratamentul pe care acesta îl primește.

Concluzie: *Faptul că în mediul penitenciar sunt cunoscute afecțiunile de care suferă și pentru care este tratat (ppl) Mozoc Nicolae Minodor, dovedește un management defectuos de caz din partea personalului de specialitate încălcându-se dispozițiile art. 31 din Regulamentul din 2006 de aplicare a Legii nr. 275/2006, referitor la „confidențialitatea datelor privind starea de sănătate a persoanelor private de libertate”.*

3. Supravegherea deținuților pentru prevenirea incidentelor similare celor care au constituit obiectul petiției

► La 27.07.2013, după ce a fost prezentat la cabinetul medical și reintrodus în camera de detenție, (ppl) Constantinescu Marius a aplicat (ppl) Mozoc Nicolae Minodor două lovituri, în zona capului, cu o coadă de mătură. Pe cale de consecință pentru (ppl) Mozoc Nicolae Minodor a fost stabilit diagnosticul de plagă contuză de aproximativ 10 mm în zona parietală dreaptă care a necesitat tratament de specialitate fără internare. Ulterior, conducerea unității de detenție a dispus să fie prezentat la SML Argeș și expertizat (raport de expertiză medico-legală nr. 310/A7 comunicat Parchetului de pe lângă Judecătoria Pitești). S-a constatat că „persoana agresată prezenta leziuni traumatice ce s-au putut aplica cu un corp dur și care necesită 7-8 zile de îngrijiri medicale”. Potrivit Raportului de incident nr. 419/27.07.2013 loviturile au fost aplicate în timp ce un membru al echipei de intervenție SASS- EOSS îi scotea lui (ppl) Mozoc Nicolae Minodor mijloacele de imobilizare – fără menționarea lor explicită (*ex. cătușe cu lanțuri, etc.*).

În data de 13.08.2013 Penitenciarul Colibași a înregistrat, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești, plângerea nr. L27987/PCAG privind săvârșirea de către (ppl) Constantinescu Marius a infracțiunii de lovire și alte violențe, prevăzută și pedepsită de art. 180 Cod Penal.

► În data de 20.08.2013, conform rapoartelor de incident, (ppl) Mozoc Nicolae Minodor a fost agresat și, prin împingere, s-a lovit la cap de colțul ferestrei din camera de detenție. Medicul de gardă al Penitenciarului Colibași care a constatat că (ppl) Mozoc Nicolae Minodor prezenta o plagă contuză frontală stângă și o plagă tăiată superficială la antebrațul drept. Totuși, din raportul întocmit la data de 20.08.2013, la deschiderea camerei, (ppl) Mozoc Nicolae prezenta o rană la cap.

(Ppl) Mozoc Nicolae Minodor a declarat reprezentanților instituției Avocatul Poporului că la evacuarea din camera de detenție, deși era rănit, agenții SAAS l-au târât și l-au agresat fizic în drum spre ieșirea din secție. În legătură cu această declarație, **au fost solicitate conducerii penitenciarului rapoartele privind stocarea de imagini preluate de camerele de supraveghere instalate pe culoarul secției de maximă siguranță precum și de la filmarea intervenției SAAS la eveniment. Aceste documente nu au putut fi prezentate. S-a solicitat directorului penitenciarului clarificări despre timpul de păstrare a acestor imagini dar nu a fost obținut un răspuns edificator.**

Despre incident au fost sesizate organele de cercetare penală și judecătorul delegat. (Ppl) Mozoc Nicolae Minodor a fost prezentat, la cerere, în data de 21.08.2013, Serviciului de Medicină Legală unde a fost emis Raportul de expertiză medico-legală nr. 338/A7 care confirmă agresiunea împotriva ppl Mozoc Nicolae Minodor.

Concluzie: *Agresarea fizică la care (ppl) Mozoc Nicolae Minodor ar fi fost supus de către membrii grupei de intervenție nu poate fi probată prin imagini video, întrucât conducerea penitenciarului nu a putut furniza niciun raport privind preluarea de imagini de pe camerele de supraveghere video/filmare la datele incidentelor reclamante. Menționăm că potrivit art. 297 lit.(d) din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor aprobat prin Ordinul nr. 1676/C/24.06.2010 al ministrului justiției „înainte de intervenția într-un incident operațional ofițerul responsabil din zonă trebuie să utilizeze o cameră video pentru a înregistra intervenția și mutarea persoanei private de libertate într-o altă cameră de deținere”*

Având în vedere scopul, obiectivele și concluziile prezentei anchete, apreciem că (ppl) Mozoc Nicolae Minodor i-au fost afectate drepturile prevăzute de art. 22 din Constituția României.

În realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, în temeiul art. 59 din Constituția României coroborat cu art. 13 lit.(c), art. 21 și art.23 din Legea nr.35/1997, republicată cu modificările și completările ulterioare, **AVOCATUL POPORULUI** emite prezenta

RECOMANDARE

Directorul General al Administrației Naționale a Penitenciarelor

► va dispune ca directorul Penitenciarului Colibași să ia măsurile necesare pentru reevaluarea situației persoanei private de libertate Mozoc Nicolae Minodor în sensul reconsiderării măsurilor de aplicare temporară a dispozitivelor de siguranță, factorilor de risc și asupra caracterului excepțional al situațiilor care presupun aplicarea lor;

► va propune reevaluarea psihologică a persoanei private de libertate Mozoc Nicolae Minodor și identificarea nevoilor sale afective de a relaționa cu familia și de a menține legătura cu copiii săi. Eventualele dispoziții în legătură cu atenuarea cauzalităților emoționale centrate pe comunicarea cu cei doi minori vor avea în vedere respectarea strictă a interesului superior al copilului;

► va decide, acolo unde este cazul, cu privire la completarea reglementărilor funcționale în Penitenciarul Colibași necesare bunei respectări a dispozițiilor art. 31 din Regulamentul din 2006 de aplicare a Legii nr. 275/2006;

► va analiza necesarul unui set de măsuri care să vizeze o mai bună monitorizare, stocare și documentare video în procesul de manageriere a incidentelor, cu precădere în secția de maximă siguranță a Penitenciarului Colibași.

Cu referire la însușirea, modalitățile de aplicare și termenele de aducere la îndeplinire a acestor recomandări, **Directorul General al Administrației Naționale a Penitenciarelor** îl va înștiința pe Avocatul Poporului cu privire la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului

Prof.univ.dr. Crișu ANASTASIU

Domnului Cătălin Claudiu BEJAN
Directorul General al Administrației Naționale a Penitenciarelor

Bucuresti. 25 noiembrie 2013